

OKNO DO KRAJE

Magazín Zlínského kraje

duben 2018 | ročník XIV

9 Kdy rozkvetou šafrány?

MUDr. Maráček: Jen Baťovka prošustrovala 100 milionů ročně

„Když jsem před rokem převzal řízení nemocnic, tradovalo se, že za ztráty mohou pouze malé platby od pojišťoven. Částečně to je pravda, ale přesto dluhy být nemusely. Způsob hospodaření a neschopnost hledat řešení způsobily ztrátu minulých let a vnitřní platební dluh 825 milionů korun. A to přesto, že kraj do nemocnic od roku 2005 investoval 2,6 miliardy,“ říká Radomír Maráček, předseda představenstva nemocnic Zlínského kraje.

Historicky dobře řízená byla pouze Uherskohradištská nemocnice, všechny ostatní trvale vyráběly ztrátu. Nejhuře na tom byla KNTB. Nové vedení jen za prvních šest měsíců ušetřilo 60 milionů korun. Ročně to tedy bude více než 100 milionů korun. „Ušetřili jsme na cenách léků, materiálů a přístrojů. Svoji roli sehrálo i postupné sdružování nákupů pro všechny čtyři nemocnice,“ uvedl ekonomicko-provozní náměstek KNTB **Vlastimil Vajdák**. „Dalším příkladem, že lze dělat špičkovou medicínu za menší peníze je provoz dialyzační jednotky. Nemocnice v dřívějších letech nakoupila technologie, které dnes jsou již zastaralé a navíc nespolehlivé. Nové ne-

chtěla pořídit s tím, že na ně nejsou finanční prostředky,“ připomněl **Radomír Maráček** a dodal: „Naši pacienti však nemohou dostávat horší kvalitu, proto jsme si pronajali špičkové dialyzační přístroje od dvou světových firem, a přesto náš roční provoz stojí méně než u těch původních.“

„Dnes je naprosto evidentní, že hlavním důvodem ztrát našich nemocnic bylo jejich neřízení na všech úrovních. To umožňovalo některým pracovníkům krást, jak vyplývá z policejního šetření, které probíhá. I když někdo bude odsouzen, přesto nám to ztracené miliardy do nemocnic nevrátí,“ informoval **hejtman Jiří Čunek**. /ak/

5 S čím může vláda pomoci?

Nerovnoměrné financování zdravotnictví, problémy v dopravě, zemědělství, školství, kultuře, životním prostředí či sociální oblasti.

To jsou hlavní problémy, které prezentoval hejtman **Jiří Čunek** ministrům a předsedovi vlády **Andreji Babišovi**, kteří v pondělí 5. března navštívili Zlínský kraj.

„Je pro nás velmi důležité, aby současní ministři viděli v celém kontextu problémy, které musíme

řešit ve Zlínském kraji, ať už s ohledem na legislativu či nedostatek financí,“ uvedl **hejtman Jiří Čunek** a dodal: „Výsledkem společného jednání je jasný příslib 25 milionů od premiéra **Babiše** na pořízení magnetické rezonance pro Kroměřížskou nemocnici.“ /ak/

OBEC KOMŇA NABÍZÍ K PRONÁJMU BYTY V NOVĚ VYBUDOVANÉM BYTOVÉM DOMĚ

Malometrážní
byty o výměře
35-42 m².

Deset podporovaných bytů určených
k sociálnímu bydlení osob v nepříznivé
sociální situaci.

Bližší informace v kanceláři Obecního úřadu v Komni,

tel.: 572 641 140, 733 129 629 nebo

www.komna.cz

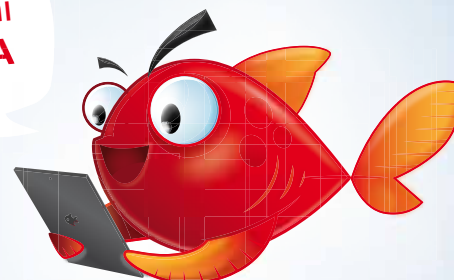
(Obecní úřad – Dům s pečovatelskou službou)

AVONET

Proplouvejte
internetem
bez obav

První připojení k internetu s pojištěním internetových rizik

Exkluzivní
NOVINKA

**Pojištění AVONET Family
nyní 6 měsíců ZDARMA!**

od 7. měsíce jen 95 Kč 49 Kč měsíčně

**Nečekejte na
špatnou zkušenost
a kontaktujte nás!**

Akce platí při objednávce do 15. 5. 2018

www.avonet.cz

575 575 805

FAKULTA SPOLEČENSKÝCH STUDIÍ VE VSETÍNĚ

VYBER SI SVOJI DRÁHU na naší vysoké škole

MANAGEMENT
VZDĚLÁVÁNÍ

PSYCHOLOGIE

TRANSKULTURNÍ
EDUKACE

PŘEDŠKOLNÍ
PEDAGOGIKA

SOCIÁLNÍ
PEDAGOGIKA

PEDAGOGIKA
VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT

VYSOKÁ ŠKOLA
HUMANITAS, FAKULTA
SPOLEČENSKÝCH STUDIÍ

Smetanova 266, 755 01 Vsetín
+420 605 292 877, +420 733 120 084
info@huni.cz

www.huni.cz

Společnost MORAVIA CANS je předním evropským
výrobcem aerosolových nádobek s mezinárodní
působností a více než čtyřicetiletou tradicí.

NEUSTÁLE ROSTEME, TAK POJĎTE RŮST S NÁMI!

**AKTUÁLNĚ HLEDÁME NOVÉ
KOLEGY NA POZICE:**

- seřizovač výrobních linek
- elektrikář
- pracovnice paletizace
- instalátér
- skladník

A další pozice uveřejněné
na webových stránkách
www.moraviacans.cz

OČEKÁVÁME:

- zodpovědný přístup k práci
- schopnost práce a komunikace
v týmu
- otevřenou mysl a ochotu se učit

NABÍZÍME:

- bonus 15 000 Kč – 21 000 Kč
pro nové zaměstnance
- 13. mzdu
- zajímavé benefity
- odborná školení
- jazykovou výuku
- dotované závodní stravování
- 5 týdnů dovolené je dávno
samozřejmostí

Zavolejte nám nebo nás navštivte,
rádi vám podáme informace, které
budou zajímat právě vás.

Kontakt:

e-mail: kariera@moraviacans.cz | telefon: 778 757 598, 778 775 195
MORAVIA CANS a.s., Tovární 532, Bojkovice 687 71

► Gobelínka ve Val. Meziříčí je unikátní, kraj hledá cesty, jak jí pomoci. Na snímku při práci Jana Škařupová. Foto: Jiří Balát

ÚVODEM

Je to právě kultura, která náš život podstatně obohacuje a naplňuje

Vážený občané,
ačkoliv se někdy setkávám s tendencí vyčleňovat kulturu do sféry „nadvstavby“, kterou nepotřebujeme k přežití, je to právě kultura, která náš život podstatně obohacuje a naplňuje. Ať už to jsou tradice udržované na venkově, koncerty, zážitky, které nám poskytují divadla, filharmonie a další soubory, ale také estetická stránka našich sídel. Kultura nás obklopuje ze všech stran. Malíř Josef Čapek řekl: „Kultura nesmí být luxus, ale součást každodenního života.“

I kultura však musí mít podmínky k tomu, aby mohla „dýchat“, aby se mohla rozvíjet a přinášet člověku radost. Tak jako ostatní resorty – i ona potřebuje peníze, morální podporu a zájem veřejnosti – už jen proto, abychom zachovali a ochránili hodnoty vytvořené generacemi našich předků.

Když jsem měl možnost jednat s ministrem kultury Iljou Šmídem, seznámil jsem ho se čtyřmi velkými projekty, které připravujeme. Je to renovace hospodářského dvora v Rymicích, celková obnova technicky dožitého areálu na Ploštině, vybudování nových

expozic ve valašskomeziříčském zámku Kinských i modernizace památek Velké Moravy v Modré, v Sadech, ve Špitálkách a Na Valách. Podaří-li se nám s předloženými projekty uspět a získat evropské dotace, naše pamětové instituce citelně získají na atraktivitě pro návštěvníky.

Všichni vnímáme, jak příjemná je celoroční pestrá nabídka živé kultury, nespočetného množství festivalů, různých setkání při cimbále a spousty dalších akcí pořádaných často díky iniciativě nadšených dobrovolníků ve městech i na vesnicích. Každý člověk si vybere to, co má rád. Jsou to krásné a milé příležitosti pro duševní relaxaci i pro rozvíjení vzájemné lidské pospolitosti a přátelských vztahů. Proto rozdělujeme dotace na podporu těchto aktivit, letos 5 milionů korun. Zároveň vidím velký úkol v ochraně památek, zvláště těch malých, které dotvářejí charakter našeho kraje, přestože nebyly prohlášeny za státem chráněné kulturní památky. Zlínský kraj je podporuje ze svého dotačního programu – pro rok 2018 máme vyčleněno 6 milionů korun. Vážím si toho, že památkáři

krajského úřadu vůči vlastníkům těchto objektů vystupují především jako partneři ochotní poradit a pomoci k záchraně památky.

Když se rozhlédneme kolem sebe, vidíme, že stavební kondice mnoha památek v kraji se za posledních téměř 30 let zlepšila. Bohužel druhým extrémem je fakt, že některé chátrají a mizí. Každý, kdo vlastní nějaký dům, ví, že údržba je nekončící proces, finančně nákladný – a zvláště pak u objektů historicky cenných. Ale nadšením a dobrou vůlí lze dosáhnout mnoha úspěchů. Díky za to všem, kdo s vytrvalostí jdete za svým cílem.

Přeji vám krásné jarní dny!

Mgr. Miroslav Kašný,
radní pro kulturu a památkovou péči

KRAJ OPĚT OCENÍ ÚSPĚŠNOU OBNOVU LIDOVÉ ARCHITEKTURY

Do 30. 4. 2018 je možnost podávat návrhy na udělení uznání „Lidová stavba roku“. „Většina historických staveb v průběhu let prošla větší či menší obnovou, málokterý objekt se zachoval v podobě, jak byl kdysi postaven. Naší snahou je ocenit úsilí ma-

jitelů takových staveb, kdy se díky jejich pozitivnímu přístupu podařilo skloubit nároky odpovídající současné civilizační úrovni s uchováním charakteristických znaků historických staveb.“ říká vedoucí oddělení památkové péče krajského úřadu

Alena Pospíšilová. S uznáním je spojená i finanční odměna 50 tisíc korun, která je jak motivační pobídkou, tak i možností uhradit některé náklady spojené se stavebními pracemi. Více na webu kraje v sekci kultura. /hm/

Sloučení nukleární medicíny a radiologie přinese výhody

Slučování takových pracovišť má svou logiku, a to nejen ve zlínské nemocnici. Racionálněji se využijí radiologičtí asistenti i zdravotní sestry a spojené pracoviště pak může pracovat efektivněji. Co je ale nejdůležitější, dojde k optimálnímu výběru vhodné zobrazovací metody, tudíž pro pacienta k minimalizaci radiační zátěže.

V Krajské nemocnici T. Bati došlo z výše uvedených důvodů od února ke sloučení Oddělení nukleární medicíny a Oddělení zobrazovacích metod. Novým primářem vzešlým z výběrového řízení se stal Jiří Tesař. „Díky sloučení i změnám v personálním obsazení budou zobrazovací metody pro pacienta daleko bezpečnější. Bývalý primář nukleární medicíny Bernátek nebyl schopen na svém pracovišti udržet atestované lékaře a vmanévroval sám sebe do nepostradatelné pozice. Což se projevilo, když si první den sloučení vzal měsíční dovolenou a objednané pacienty tak de facto použil jako rukojmí,“ uvedl **primář Jiří Tesař** a dodal, že to bylo největší ohrožení pacientů, které zatím na sloučeném oddělení řešili.

Ke slučování nukleární medicíny a radiologie již v minulosti došlo na několika klinikách, například před více než deseti lety ve Fakultní nemocnici v Plzni nebo později ve Fakultní nemocnici v Brně, kde sloučení vidí jako pozitivum i přednosta Kliniky radiologie a nukleární medicíny prof. Vlastimil Válek.

„Nukleární medicína a radiologie mají hodně společného – radiační ochranu, hybridní

zobrazování, radiologické asistenty, organizaci provozu. Z výše uvedených důvodů se domnívám, že se postupně budou tato pracoviště spojovat nebo budou nucena k těsnější spolupráci vedením nemocnic. Je to logický vývoj,“ konstatuje **profesor Vlastimil Válek** a k plamenným projevům souvisejícím se spojením oborů ve Zlíně s úsměvem dodává: „Já prostě zastávám názor, že je lépe sedět jako náhradník na lavičce Barcelony než hrát okresní přebor a zuby nehty se bránit změnám. Chápu ale ty, co jim okresní přebor stačí a ví, že by se na lavičku Barcelony nikdy nemohli dostat.“

Oddělení zobrazovacích metod v KNTB nyní pomáhají s kontrolou popisů vyšetření atestovaní lékaři z Uherskohradištské nemocnice. „Není to poprvé, kdy spolupracujeme se zlínskou nemocnicí. Fungujeme v jednom kraji a vzájemně si vypomáháme, když je potřeba,“ uvedl **primář Vojtěch Grecman** z oddělení nukleární medicíny UHN. „Funguje to stejně jako obvykle, jen s tím rozdílem, že lékaři sedí v Uherském Hradišti, na kvalitu to nemá žádný vliv,“ dodal **primář Jiří Tesař**.

Dana Lipovská

ZAPOJTE SE DO ANKETY PRACOVNÍK ROKU VE ZDRAVOTNÍCH SLUŽBÁCH ZLÍNSKÉHO KRAJE

Setkali jste se při poskytování zdravotní péče s profesionálním přístupem a kvalitní péčí? Chcete vyjádřit své poděkování konkrétním zdravotníkům? Je to jednoduché, zapojte se do ankety. V letošním roce vyhlásil Zlínský kraj již 5. ročník ankety, ve které mohou občané i organizace zasílat návrhy na ocenění zdravotnických pracovníků. Do konce června 2018 je možné posílat na Odbor zdravotnictví Krajského úřadu Zlínského kraje návrhy, které budou následně posouzeny podle kritérií zohledňujících profesionální a etický přístup k povolání zdravotníka. K ocenění bude vybráno hodnotící komisí a následně schváleno Radou Zlínského kraje 6 návrhů (3 z kategorie lékař, 3 z kategorie nelékařských zdravotnických profesí). Vyhlášení výsledků ankety a předání ocenění proběhne v říjnu 2018.

Bližší informace k vyhlášené anketě a návrhový list najdete na webu Zlínského kraje v odkaze zdravotnictví nebo vám je poskytnou na Odboru zdravotnictví Krajského úřadu Zlínského kraje. /zk/

Pracovník roku ve
zdravotních službách
Zlínského kraje

2018

ZLÍNSKÁ NEMOCNICE HLEDÁ DOBROVOLNÍKY

V Krajské nemocnici T. Bati vzniklo Dobrovolnické centrum. Nemocnice teď hledá dobrovolníky napříč věkovými skupinami i zaměřením. Zájemci by měli mít hlavně chuť pomáhat druhým – především dlouhodobě nemocným pacientům, kteří oceňují jakýkoliv kontakt a rozptýlení.

Dobrovolníkem se může stát každý, kdo je plnoletý, bezúhonný, empatický a spolehlivý. „Dobrovolník v nemocnici primárně chodí za pacienty a věnuje jim svou pozornost. Povídá si s nimi, čte jim, hraje s nimi společenské hry a podobně. Pokud to pacientův zdravotní stav dovolí, může ho vzít dobrovolník i na procházku nebo s ním zajít do bufetu. Konkrétní činnost je pak velmi individuální,“ vysvětluje **Helena Šmakalová**, náměstkyně pro ošetrovatelskou péči KNTB.

Zájemci se mohou hlásit u Michaely Schneiderové buď mailem michaela.schneiderova@bnzlin.cz nebo telefonicky na číslech 577 552 845 nebo 776 209 307. /dl/

Ohlédnutí za vládní návštěvou v kraji

Během návštěvy Zlínského kraje seznámili radní v čele s hejtmánem ministry a premiéra s připravovanými projekty. „Upozornili jsme i na problémy, s jejichž řešením nám může vláda pomoci legislativně i finančně. Návštěva byla přínosná pro všechny ministry, protože v realitě viděli věci, o kterých by hlasovali pouze od stolu,“ shrnul výsledek hejtmán Jiří Čunek.

ŠKOLSTVÍ

Radní pro školství a výchovu Petr Gazdík zase apeloval při jednání s vládou na nutnost realizace reformy financování regionálního školství. „Ve Zlínském kraji existuje dramatický kontrast mezi vysokou úrovní školství prokazatelnou v přijímacím řízení i u maturit, a nejnižšími platy pedagogických i nepedagogických pracovníků. Nyní jsme ze čtrnácti krajů na posledním místě. Je to důsledek stávající normativní metody rozpočtu, která nezohledňuje rozdíly ve struktuře regionálního školství. Tyto disparity je třeba již neodkladně vyrovnat,“ sdělil vládě **radní Petr Gazdík** a zároveň upozornil na nezbytnost přehodnotit současný systém inkluze a zaměřit se na zachování kvalitního vzdělávání pro žáky se speciálními potřebami prostřednictvím odborně vzdělaných pedagogů.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Na programu jednání byla také problematika afrického moru prasat. Radní pro životní prostředí a zemědělství Margit Balaščíková představila ministru zemědělství Jiřímu Milkovi opatření, kterými může stát pomoci v boji proti africkému moru prasat. „Jde třeba o posílení veterinárních opatření ve velkochovech domácích prasat nebo uplatnění důsledné kontroly státních dozorových orgánů nad potravinovým právem v mezinárodním obchodu s vepřovým masem, konkrétně o zpřísnění veterinárních kontrol dovozu z rizikových zemí, tak aby například nedocházelo k dovozu nakažených prasat ke zpracování k nám. Zvážit by se rovněž měla změna zákona o veterinární péči, stejně jako změna zákona o myslivosti,“ uvedla **radní Margit Balaščíková**.

VODNÍ DÍLO VLACHOVICE

Jednou ze zastávek návštěvy české vlády po Zlínském kraji byla také lokalita, kde má v budoucnu vzniknout vodní dílo Vlachovice. To se má stát významnou zásobárnou vody ve Zlínském kraji, sloužit má rovněž k nadlejšování minimálních průtoků v korytě pod nádrží, ochraně před povodněmi, rekreaci, ke sportovnímu rybolovu i odběru vody pro jiné účely, například zemědělství. Investorem bude státní podnik Povodí Moravy a příprava probíhá na základě usnesení české vlády ze srpna 2016. „Ministři životního prostředí a zemědělství vyjádřili výstavbě vodního díla svoji podporu a doporučili proto vládě, aby ještě v březnu schválila pokračování přípravy této pro kraj velmi důležité stavby,“ uvedl **náměstek hejtmána Josef Zicha**, zodpovědný za oblast strategického rozvoje a územního plánování.

DOPRAVA

„Na konkrétních příkladech jsme při našem jednání ukázali vládě, že urychlení výstavby liniových staveb, dálnic, tratí a dalších komunikací neznamena jen zrychlit výkupy, ale znamená to hlavně změnit zákony týkající se životního prostředí,“ uvedl **radní Pavel Botek**, který má na starosti dopravu, s tím, že takzvaní ochránci životního prostředí mají v současné době tolik práv, že mohou zdržet výstavbu důležitých dopravních spojnic o mnoho let, jak je tomu u stavby dálnice D49 kvůli křečkovu.

SOCIÁLNÍ OBLAST

S bytovým komplexem v lokalitě Poschlá ve Vsetíně, jenž je úspěšně využíván již 11 let, ale také s Dětským centrem ve Zlíně se v rámci návštěvy Zlínského kraje seznámila ministryně práce a sociálních věcí Jaroslava Němcová. „Během návštěvy Dětského centra Zlín se paní ministryně zajímala o transformaci péče o ohrožené děti, kterou jsme před několika lety započali a úspěšně v ní pokračujeme. Naším cílem je, aby se co nejméně dětí dostávalo do péče pobytových či ústavních zařízení, a proto podporujeme sociálně aktivizační služby (SAS), které tomu pomáhají předcházet. Komplex služeb jako SAS, Krizovou pomoc a Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nabízí právě Dětské centrum Zlín, jehož jsme jako kraj zřizovatelem,“ přiblížila **radní Michaela Blahová**, která ministryni doprovázela.

KULTURA

Přímo v prostorách Moravské gobelínové manufaktury ve Valašském Meziříčí jednal o možnostech pomoci ze strany státu pro zachování tohoto unikátního pracoviště s ministrem kultury Iljou Šmídem krajský radní pro kulturu a památkovou péči Miroslav Kašný. „Gobelínka byla dříve podporována státem jako školicí, tvůrčí a restaurátorské středisko. Nyní je v soukromých rukou, avšak ocitá se na pokraji uzavření kvůli nedostatku zakázek i kvůli problému s výchovou učňů. Manufaktura potřebuje morální podporu a hlavně práci. Proto jsme s panem ministrem hovořili o tom, jak může kraj a stát pomoci udržet a rozvíjet tuto tradiční dílnu,“ sdělil **radní Miroslav Kašný**.

Spolupráce kraje, měst a obcí vychází ze solidarity

Někteří starostové obcí si pochvalují, jak cenná je pro ně pomoc kraje. Tak např. Josef Mudrák, starosta obce Tichov, říká: „Máme s krajem dobré zkušenosti. Současné vedení nám pomohlo – třeba s cestou, kterou jsme potřebovali odkoupit. Vynikající je metodická pomoc – hlavně co se týká dotačních programů. Vysoce si vážíme toho, že kraj usiluje o to, aby se postavilo vodní dílo Vlachovice.“

► Zlínský kraj soutěž Vesnice roku významně podporuje. Foto: Jiří Balát

Podobně mluví **Jitka Točková**, starostka Salaše u Velehradu: „Spolupráce je perfektní, pokud jde o dotační možnosti a informace, jak je využít.“ A přesto se občas – a zejména pak v rámci předvolebních kampaní, objevují i výtky, že kraj toho dělá pro obce málo. Jaká je tedy skutečnost a jak jsou vlastně pravidla spolupráce nastavena?

Vztahy mezi krajem a obcemi

Každá obec představuje svrchovaný právní subjekt, který také svéprávně hospodáří se svým majetkem. Příjmy do obecní kasy tvoří – v rámci rozpočtového určení daní – podíly z výnosů převážně celostátních daní, které se rozpočítávají podle počtu obyvatel. Stát a kraje mohou do samostatné působnosti obce zasahovat jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona.

„Neexistuje povinnost, ale ani možnost, aby jedna samospráva zasahovala svévolně do věcí samosprávy jiné. Právo na samosprávu je jedno z práv zaručených Ústavou. Krajská

samospráva není nadřícena samosprávám obecním. Krajská i obecní zastupitelstva mají velmi podobná práva i povinnosti vůči spravovanému majetku, rozpočtu, zřízeným organizacím atd. Jestliže dnes krajská samospráva prostřednictvím dotačních titulů podporuje místní samosprávy, dělá to ze své dobré vůle a proto, že to má ve své filosofii. Má zájem, aby občané i v malých obcích měli zajištěny alespoň základní potřeby: osvětlení, kanalizaci, vodovod a dopravní obslužnost,“ říká ředitel Krajského úřadu Zlínského kraje **Vladimír Kutý**. Tudíž stejně jak krajská samospráva nezasahuje do konstrukce rozpočtu obcí, tak také není možné čekat, že na jakékoliv přání obce sáhne krajská samospráva do svých rozpočtových rezerv a bude tyto potřeby saturovat. „Je nade vše jasné, že spolupráce, vzájemný respekt a pomoc je na místě, ale každá samospráva má vymezený svůj úsek, má k tomu zákonem dané prostředky a všechno nad, to je už bonus. Samosprávy kraje a obcí by se ale měly potkávat při

tvorbě koncepčních materiálů, tam by se měl najít průsečík potřeb a rozvojová linka uvažování: bude-li se rozvíjet kraj, budou se rozvíjet obce a naopak. Vazba je tady jasná a myslím si, že to je krajským politikům zřejmé,“ pokračuje ředitel **Vladimír Kutý**. Podle něj je však třeba mít na mysli, že tak, jak mají místní samosprávy své školy, své komunikace a svá zařízení, stejně tak je má kraj včetně zařízení sociálních služeb a nemocnic. V úřední rovině je kraj zavázán k tomu, aby směrem k obcím metodicky působil. Kraj je však vůči obcím také odvolacím orgánem ve správním řízení a zde musí přísně respektovat a odlišovat hranici mezi metodikou a přímým vedením.

Nová pomoc pro malé obce

Vzhledem k tomu, že v zastupitelstvu kraje často figurují starostové měst a obcí, a v samotné nynější devítičlenné krajské radě působí 5 politiků s letitou zkušeností starostů měst či obcí, krajská samospráva zná potřeby místních samospráv a reaguje na ně. Letos krajská rada schválila zcela nový návrh na řešení znevýhodněných území, o jehož konkrétní podobě nyní jedná.

„Z celkem 307 obcí Zlínského kraje je 102 obcí do 500 obyvatel, tedy jedna třetina. Ty mají ve srovnání s většími územními celky horší podmínky rozvoje včetně nižší administrativní kapacity, potýkají se s horší kvalitou občanské vybavenosti, vyšší nezaměstnaností a z toho vyplývající nižší kvalitou života. Proto se více zaměříme na podporu jejich rozvoje,“ uvedl náměstek hejtmána **Josef Zicha**, zodpovědný za oblast strategického rozvoje a územního

plánování, který má bohaté zkušenosti se starostováním ve Vysokém Polí. Pilotně kraj svůj nový dotační titul Obnova a rozvoj znevýhodněných území pro období 2019–2021 zacílí na území Hříběcí hory, tedy 12 obcí: Bařice-Velké Těšany, Cetechovice, Dřínov, Hoštice, Chvalnov-Lísky, Kunkovice, Nítkovice, Prasklice, Šelešovice, Troubky-Zdislavice, Věžky, Zástřizly.

Dotace? Miliarda

Přestože zákonnou povinností kraje není dotovat rozpočty měst a obcí, kraj se snaží obcím pomáhat prostřednictvím devíti dotačních titulů, díky kterým uvolnil ze svého rozpočtu v průběhu minulých let téměř jednu miliardu korun. Jsou to jednak 4 programy určené primárně obcím (vodohospodářské infrastruktury, podpora obnovy venkova, BESIP, dotace pro jednotky sborů dobrovolných hasičů) a dále dotace na sociálně zdravotní aktivity, stavební obnovu a restaurování památek, kulturní aktivity, úpravu běžeckých tras či podporu audiovizuální tvorby.

Aby bylo čerpání transparentní, nechal hejtmán Jiří Čunek na začátku roku 2017 vytvořit tzv. mapu dotací, která je zveřejněna na krajském webu.

Štědrá Vesnice roku

Kromě zmíněných dotací Zlínský kraj velmi významně odměňuje obce, které uspějí v soutěži Vesnice roku. Během minulých let rozdělil kraj ze svého rozpočtu téměř 22 milionů korun formou finančních darů pro ty vesnice, které získaly některou z vítězných stuh. V celorepublikovém srovnání není takto štědrá podpora ze strany krajských samospráv. „I v letošním roce máme připravenou částku 1 200 000 korun na odměny pro obce, které v soutěži uspějí,“ sdělil radní **Jan Pijáček**, zodpovědný za řízení dotačních programů. Do soutěže se mohou obce hlásit do 30. dubna.

Helena Mráčková

Nejlepší webové stránky mají Bojkovice a Slopné, uspělo i město Uherské Hradiště

Také letos, v pořadí již po dvacáté, se města a obce mohly zapojit do soutěže Zlatý erb o nejlepší webové stránky a elektronickou službu. Krajské kolo soutěže uspořádal spolek Český zavináč ve spolupráci se Zlínským krajem.

Přihlásilo se do něj celkem 9 měst, 17 obcí a o vítězství se ucházelo také 17 elektronických služeb, které města nebo obce provozují. V kategorii měst zvítězily Bojkovice, mezi obcemi se z prvenství radovalo Slopné, cena za nejlepší elektronickou službu putuje do Uherského Hradiště. To uspělo se svojí internetovou encyklopedií města. Všichni tři vítězové postupují do celostátního kola.

„Vytvořit kvalitní webové stránky a zejména pak udržovat jejich chod a neustále je naplňovat aktuálními informacemi není nic jednoduchého. Proto si ti, kdo mají tuto činnost v našich městech a obcích na starost a často se jí věnují i nad rámec svých pracovních povinností, zaslouží uznání. Soutěž Zlatý erb je ideální příležitostí, jak těmto lidem veřejně poděkovat a ocenit je,“ uvedl krajský radní **Petr Gazdík**.

Soutěž je organizována dvoustupňově, v krajských kolech a v následném kole celostátním. V krajských kolech se soutěží ve třech kategoriích: Nejlepší webové stránky města (včetně magistrátů, městských částí a obvodů), Nejlepší webové stránky obce (včetně městysů) a Nejlepší elektronická služba a projekty Smart City. V prvních dvou uvedených kategoriích hodnotí krajská odborná porota například zveřejňování povinných základních i rozšiřujících informací, stejně jako doporučených a doplňkových informací, dále úřední desku, ovládání a přehlednost webu, jeho výtvarné zpracování, podporu zobrazení na mobilních zařízeních či bezbariérový přístup. Bojkovice a Slopné

zvítězily zejména díky vzorně zpracovaným povinným informacím, velmi kvalitně vedené úřední desce, jednoduchému ovládání i dobré přehlednosti stránek. V kategorii Nejlepší elektronická služba a projekty Smart City byly hodnoceny užitečnost služby a inovativnost řešení. Nejvíce porotce zaujala internetová Encyklopedie města Uherské Hradiště. Porota ji označila za úctyhodné dílo, jedno z mála svého druhu i rozsahu. V celostátním kole je kromě již zmíněných kategorií udělována také Cena ministryně pro místní rozvoj za nejlepší turistickou prezentaci. Výsledky celostátního kola budou slavnostně vyhlášeny v Hradci Králové v pondělí 9. dubna. /van/

► Starostvi Hutiska-Solance Vladimíru Petruželovi blahopřeje radní Petr Gazdík. Foto: Jiří Balát

VÝSLEDKY ZA ZLÍNSKÝ KRAJ

Nejlepší webové stránky města

1. Bojkovice: www.bojkovice.cz
2. Valašské Klobouky: www.valasskeklobouky.cz
3. Vsetín: www.mestovsetin.cz

Nejlepší webové stránky obce

1. Slopné: www.slopne.cz
2. Hutisko-Solanec: www.hutisko-solanec.eu
3. Roštění: www.rosteni.cz

Nejlepší elektronická služba a projekty Smart City

1. Encyklopedie města Uh. Hradiště: <http://encyklopedie.mesto-uh.cz/home-muh/>
2. Facebook obce Kašava: www.facebook.com/obeckasava
3. Rožnov p. Radhoštěm: Elektronická evidence podání žádostí na stavební úřad: www.roznov.cz/vismo/stavebni-rizeni.asp?p1=5494

ENCYKLOPEDIE MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Svoji internetovou encyklopedii spustilo v loňském roce město Uherské Hradiště ve spolupráci s Knihovnou Bedřicha Beneše Buchlovana, Slováckým muzeem a Státním okresním archivem. Stalo se tak u příležitosti 760. výročí založení města. Encyklopedie nabízí pohodlné vyhledávání autorizovaných informací o městě, a to od jeho nejstarších dob až do současnosti. Tvoří ji soustava navzájem propojených záznamů z různých oblastí historie města, tematicky členěných na osobnosti, události, ulice, objekty, stavby, areály či školy. Samozřejmě jsou také obrazový materiál. Vyhledávání je komfortní a velmi snadné. Organizačně zajišťuje práce na encyklopedii především Knihovna B. B. Buchlovana. Protože není v lidských silách dostat všechny informace do encyklopedie najednou, jsou tematické okru-

hy postupně rozšiřovány v závislosti na možnostech a zapojení dalších autorů. „Už nyní jsme do encyklopedie umístili tisíce záznamů. Nová hesla a další záznamy budou doplňovány průběžně. Jedná se o nikdy nekončící práci,“ uvedl ředitel Knihovny B. B. Buchlovana a hlavní koordinátor projektu **Radovan Jančář**. Autoři věří, že se také mezi uživateli encyklopedie a občany města najdou zájemci, kteří budou chtít svými znalostmi přispět k rozšiřování jejího obsahu. „Podobnou, opakovanou zkušenost už máme z jiných aktivit, kdy jsme díky veřejnosti získali v podstatě unikátní informace, dokumenty či obrazový materiál. Zájemci z řad obyvatel města, pamětníků a sběratelů jsou tedy velmi vítáni,“ vyjádřila se historička **Blanka Rašticová** ze Slováckého muzea.

Jan Vandík

Přijetí olympioniků

Mladé sportovce i jejich trenéry, kteří hájili barvy Zlínského kraje na nedávných Hrách VIII. zimní olympiády dětí a mládeže České republiky, ocenili představitelé kraje. Hry se uskutečnily od 28. ledna do 2. února 2018 v Pardubickém kraji. Zlaté medaile pro Zlínský kraj vybojovali Josef Petřek ve skicrossu a Adam Tarabus v krasobruslení. Dvě bronzové medaile získala Natálie Zouharová v alpských disciplínách. Třetí bronzovou medaili přidal v tanečním sportu pár Tina Šachová – Oliver Los Chovanec.

Foto Jiří Balát

13 nových sanitek

Celkem 13 nových sanitních vozů za téměř 45 milionů korun si převzali krajští záchranáři. Mezi novými vozy je osm standardních sanitních vozidel, dále čtyři vozidla určená do těžkého terénu a jedno vozidlo pro přepravu nadměrných pacientů a pacientů s virulentními nákazami.

Co nabízí institut

Zajímavé akce nabízí 14I15 Baťův institut, v němž sídlí tři krajské organizace. Například v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně bude 19. dubna zahájena výstava, která představí stromy a keře využívané v lidovém léčitelství i současné fytoterapii. Krajská knihovna F. Bartoše zahájí 23. dubna 9. ročník festivalu Literární jaro Zlín, jehož tématem jsou Inspirativní ženy. V Krajské galerii výtvarného umění probíhá do 6. května výstava nadaného krajináře Otakara Lebedy. Více na www.14-15.cz

Prestížní cena pro Lukáše Macka

Velkého úspěchu dosáhl plavec Lukáš Macek, reprezentant Zlínského plaveckého klubu, který získal jako první zlínský plavec stipendium na americké univerzitě a od srpna 2016 studuje a trénuje na Keiser University ve West Palm Beach na Floridě. Zvítězil na americkém univerzitním mistrovství NAIA, kde získal 6 zlatých medailí. Jeho výkon na 100 yardů prsa 53,98 byl absolutně nejlepším výkonem celého mistrovství. Při ceremoniálu obdržel Lukáš za své letošní výsledky prestižní ocenění NAIA swimmer of the Year.

Daruj krev a relaxuj

Resort Valachy Velké Karlovice připravil ve spolupráci se čtyřmi nemocnicemi Zlínského kraje speciální odměnu pro dárce krve. Každý, kdo přijde v dubnu darovat krev na transfúzní stanice nemocnic ve Zlíně, Uherském Hradišti, Vsetíně a Kroměříži, získá vstup za symbolickou korunu do relaxačního centra Wellness Horal v Resortu Valachy. K získání výhody stačí prokázat se při příchodu kartičkou dárce vybrané transfúzní stanice s termínem odběru od 1. do 30. dubna 2018.

krátce

PIETNÍ AKTY: LESKOVEC, PRLOV, DRNOVICE, LAČNOV

K uctění památky spoluobčanů, kteří byli ve Zlínském kraji brutálně vyvražděni v samém konci druhé světové války, jsou pravidelně organizovány tradiční pietní akty, jichž se zúčastňují potomci obětí tragických událostí, představitelé kraje, obcí, armády, zástupci Svazu protifašistických bojovníků a občané, kteří takto chtějí vzdát čest zabitým civilistům. Vzpomínková setkání s vojenskými poctami a s modlitbou proběhnou v sobotu 21. dubna v Leskovci (10.00) a v Prlově (14.00), v neděli 22. dubna v Drnovicích – na Ploštině (13.00) a v neděli 29. dubna v Lačnově – na Vařákových pasekách (14.00). /hm/

KDE ROZKVETE 30 000 ŠAFRÁNŮ

Přírodní památka Sucháčkovy paseky je jednou z několika lokalit ve Zlínském kraji vyhlášených speciálně za účelem ochrany populace šafránu bělokvětého. Byla zřízena v roce 1999 na ploše o rozloze 0,7 ha v katastrálním území Lačnov. V současné době zde na jaře rozkvetá odhadem 30 000 kusů šafránu a spolu s ním se zde vyskytují i další zajímavé druhy rostlin a živočichů. Foto na titulní straně Michal Gírgel. /hra/

OTEVŘENÉ BRÁNY – 1. MÁJE NA MALENISKÁCH

Letošní sezona Otevřených bran bude zahájena 1. května v 15:00 na krásném poutním místě zvaném Maleniska - na Provodově. Váže se k němu pověst o mnoha zázračných uzdraveních, k nimž došlo díky léčivé vodě z pramene zdejší studánky. Proto u ní byla postavena kaplička a později i barokní kostel Panny Marie Sněžné. Ten je zařazen mezi 28 sakrálních památek, zpřístupněných od května do září k prohlídce s výkladem průvodce. „Přejeme si, aby zahájení sezony Otevřených bran bylo opět příjemnou kulturní společenskou událostí, proto ve spolupráci s farností a s obcí chystáme program, na který srdečně zveme veřejnost. Maleniska leží v nádherné krajině, je to místo se silným duchovním nábojem a určitě stojí za návštěvu,“ řekl **radní Miroslav Kašný**, garant projektu. Po slavnostním požehnání v kostele vystoupí zdejší divadelníci, k dobré náladě bude hrát dechová hudba Provodované a také děti si přijdou na své. Pro všechny, kdo se dostaví včas, je zajištěno pohoštění. /hm/

PŘIPRAVUJE SE STRATEGIE ROZVOJE KRAJE DO R. 2030

Především o připravované Strategii rozvoje Zlínského kraje do roku 2030 jednali v březnu členové Krajské ekonomické rady východní Moravy (KERVM). Jsou v ní zastoupeni představitelé kraje, významných podniků, akademické sféry a organizací podílejících se na hospodářském životě. „V současné době pracujeme na definování základních směrů rozvoje regionu v horizontu deseti let. Připravovaná strategie by měla být dokončena ještě letos, potom přijde na řadu proces posuzování vlivů plánovaných záměrů na životní prostředí a na podzim roku 2019 předložíme dokument ke schválení krajskému zastupitelstvu. Předpokládáme, že se do přípravy této důležité koncepce zapojí široká veřejnost a další odborné pracovní skupiny,“ sdělil **statutární náměstek hejtmána Jiří Sukop**, který je také předsedou KERVM. Jako externí supervizor se na tvorbě strategie podílí i ekonom Petr Zahradník. Na jednání krajské ekonomické rady bývají zváni hosté, kteří vidí možnosti regionálního rozvoje v širších makroekonomických souvislostech. Své názory zde prezentovali například Petr Zahradník, Miroslav Zámečník, Vladimír Dlouhý, Mojmír Hampl nebo profesor Milan Zelený. /hm/

Vláda jednala i na vsetínském nádraží

V rámci návštěvy Zlínského kraje dorazil 5. března premiér Andrej Babiš spolu s dalšími členy vlády i do Vsetína, kde se v doprovodu hejtmána Jiřího Čunka seznámili s realizovanými či plánovanými investičními akcemi na území Vsetína.

Premiér Andrej Babiš spolu s ministry v doprovodu hejtmána Jiřího Čunka zamířil v hodinách na vsetínské vlakové nádraží. Přímo v jeho prostorách hejtmán premiéra seznámil s plánovanou rekonstrukcí jak samotného nádraží, tak i přednádražního prostoru včetně podzemního parkoviště, nákupní galerie a nového autobusového nádraží. „Hodnota rekonstrukce vsetínského vlakového nádraží je zhruba 1,5 miliardy a po Zlínu je Vsetín druhým městem v kraji, kde by se mělo nádraží začít kompletně rekonstruovat,“ představil projekt modernizace vlakového i autobusového nádraží vládní návštěvě **hejtmán Jiří Čunek**. Ministrům byly ve Vsetíně prezentovány i další připravované projekty, jako například protipovodňová opatření na řece Bečvě či studie lanovky z centra města na Sychrov. /zk, jž/

Kraj pomůže obcím Mikroregionu Morkovsko

Se zástupci Mikroregionu Morkovsko se v pátek 16. března v Litenčicích sešel hejtmán Zlínského kraje Jiří Čunek, aby společně s dvanácti starosty mikroregionu našli nejvhodnější způsob, jak pomoci jejich obcím, které jsou z pohledu kraje nejchudší a mají nejvýraznější problémy.

„Ze setkání jsem byl nadšený. Společně se starosty jsme určili, do kterých oblastí bude nejvhodnější krajské peníze investovat. Bylo vidět, že své území dobře znají,“ uvedl po jednání **hejtmán Jiří Čunek**. Mikroregion tvoří obce Dřínov, Hoštice, Kunkovice, Litenčice-Strabenice, Lutopecny, Morkovice-Slížany, Nítkovice, Pačlavice, Počenice-Tetětice, Prasklice, Uhřice, Věžky a Zlobice-Bojanovice. /ak/

Do obnovy památek se často pouští mladí lidé

Svou dosavadní profesní dráhu zasvětila památkám: řadu let vedla oddělení památkové péče na krajském úřadu, od roku 2013 řídila územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu v Kroměříži, a to až do odchodu na penzi koncem roku 2017. Byla nominována na cenu Pro Amicis Musae za podstatný přínos kultuře regionu: PhDr. Jana SPATHOVÁ.

Je autorkou řady odborných publikací. Také byla spoluřešitelkou grantového úkolu Ministerstva kultury „Identifikace a dokumentace tradičního lidového stavitelství ve Zlínském kraji“, který provádělo Slovácské muzeum v Uherském Hradišti s cílem zdokumentovat mizející svět lidové architektury. Nyní pečuje o svou maminku a oboru se věnuje externě.

Paní doktorko, podílela jste se na průzkumu stavu lidového stavitelství v regionu, co jste zjistili?

Tým řešitelů, mezi nimiž byli historikové, památkáři, etnograf, architekt i stavař, „křížem krážem“ prošli v rozmezí let 2007 až 2017 všech 308 sídelních lokalit Zlínského kraje, aby zhodnotili stavební kulturu jednotlivých obcí a zaznamenali stovky nemovitostí, které si zaslouží pozornost vlastníka i úřadů. Byly popsány, případně vyfotografovány. Slovácské muzeum s finanční dotací Zlínského kraje následně vydalo - postupně po okresech - jednotlivé svazky čtyřdílné publikace Lidové stavby známé neznámé. Když se po několika letech provedl opakovaný výzkum v okrese Uherské Hradiště, který byl završen vloni reedicí původní publikace, přineslo to velmi varovná zjištění: památky lidového stavitelství rapidně ubývají. Některé objekty popsané před deseti lety již dnes neexistují nebo dramaticky chátrají.

Jak se proměnil způsob financování památkové péče v průběhu let?

Situace se postupně zlepšuje, ale dotační tituly státu, samospráv i EU zdaleka nestačí vyrovnat deficit, který vznikl před rokem 1989, zvláště v oblasti péče o sakrální architekturu. Těší mě proto, že i Fond kultury Zlínského kraje pomohl k obnově nejedné památky. Vzpomeňme například rolnický dům ve Vlčnově, který slouží jako místní muzeum, roubenou chalupu v Rokytnici - Potůčkách, barokní sklep zv. Červený v Mařaticích, roubené zvoničky v Hážovicích, Lužné, Doubravách a Rudimově, komoru ve Zlámanci, dům „Na Sihle“ ve Velkých Karlovicích, dům v Kudlovicích, kopaničářskou usedlost na Vyškovci, vodní mlýn v Mikulůvce, usedlost v Kaňovicích, obydlí drobného zemědělce v Tupesích - obydlí hrnčíře a muzeum

tupeské keramiky, muzeum zvěrokleštěství v Komni, bývalé fojtství v Topolné, sušírnu v Drslavicích, bývalý vodní mlýn v Dolním Němčí, vinohradnickou stavbu v Havřicích, národní kulturní památku fojtství Velké Karlovice-Bzové.

Mění se přístup lidí k památkám?

Ano, myslím, že podstatně - jak ze strany měst, obcí i občanských iniciativ. Památková péče začíná být vnímána jako spolupráce, na níž se podílí jak orgány státní správy a samosprávy, odborné instituce, tak i obce, občanská sdružení a jednotlivci včetně vlastníků nebo správců památek. Velmi pozitivním poznatkem je, že za obnovou celé řady historicky cenných objektů stojí i mladí lidé. Nejtěžším úkolem zůstává schopnost přesvědčit širokou veřejnost, že památkáři nejsou jejich nepřátelé, ale že se jim snaží prakticky poradit, vysvětlit jim, že má smysl uchovat tu jedinečnou hodnotu, kterou vlastní. I tento běh na dlouhou trasu přinesl s postupem let své výsledky v podobě desítek opravených a zachráněných staveb.

A jaké jsou z vašeho hlediska současné vztahy majitelů budov a památkářů?

Například vlastníci památek lidového stavitelství mají domy k dennímu užívání nebo

k rekreaci a mají o jejich fungování své představy. Když stavba požívá památkovou ochranu, vznikají nutně omezení a památkář musí hledat kompromis, být tak trochu diplomatem, umět vyložit a hlavně zdůvodnit každý krok, který se má učinit. Je třeba být uvážlivý, trpělivý. O některé objekty se muselo bojovat celá léta, přesvědčovat, zdůvodňovat, pomoci sehnat finanční prostředky, ale i přes tyto, na první pohled problematické záležitosti, je právě tato práce radostná - zvláště, když se podaří objekt zachránit. Člověk musí mít silnou víru, že to dělá pro dobrou věc, věřit tomu, co dělá. Osudy těchto soukromých staveb často „stojí a padají“ se získáváním peněz potřebných na obnovu. Zde je zvláště důležitá podpora, odborné usměrnění a metodická pomoc orgánů státní památkové péče, která by měla účinně fungovat už od okamžiku záměru vlastníka, který hodlá památku opravit. S vlastníky je nutné vést neustálý dialog, být spíše rádcem nežli mentorem. A to nejen v rovině stavební, ale především v úrovni morální a přesvědčovací, což je mnohem obtížnější. Pokud se nám ale podaří prolomit onu pomyslnou bariéru netečnosti, někdy až nepřátelství vůči památce i celé památkové péči, začíná se „blýskat na lepší časy“, od neporozumění k pochopení a spolupráci.

Co vám v oblasti drobné památkové obnovy udělalo největší radost?

Potěšila mě zvláště revitalizace a rehabilitace desítek vinohradnických staveb ve vesnicích památkové rezervaci ve Vlčnově a ve Veletinách. Tyto tzv. budy jsou v soukromém majetku jednotlivých občanů a většinou se nadále využívají ke svému účelu - zpracování a uskladnění vína, k přátelskému posezení. Také mnoho obcí si uvědomilo, že památky lidového stavitelství jsou často jediným historickým bohatstvím obce, jejichž ztrátu už nebude možno nahradit. Díky tomu pak vznikly desítky drobných muzeí s expozicí lidové kultury, historie místa a jeho osobností. Rovněž pro činnost folklorních souborů a vlastivědných spolků se ukázal fond lidového stavitelství jako neobyčejně vhodný. Ty nejzdařilejší realizace nalezneme např. v obci Vlčnov, Komňa, Veletiny, Strání, Dolní Němčí, Tupesy, Břestek, Topolná, Kudlovice, Karolinka, Šumice, Nivnice, Drslavice, Zlámanec, Kaňovice, Jasenná, Rymice, ale i ve městech, jako je Hluk, Kunovice nebo Valašské Klobouky. Těší mě, že i řada dalších objektů lidového stavitelství, které byly v havarijním stavu, dnes slouží návštěvnické veřejnosti. Je to zároveň i příkladná ukázka spolupráce vlastníka, samosprávy a památkáře.

Helena Mráčková

co jste možná nevěděli...

Umělecká inspirace nezná hranic

V lednu 2018 vyšla v italském vydavatelství knížka *Le Scarpe di Clara*, která vypráví příběh Kláry Beckové Loosové, třetí manželky světově známého architekta Adolfa Loose.

Klára, pocházející z Plzně, byla nadaná fotografka a spisovatelka, a když o 35 let starší Adolf Loos v roce 1933 zemřel, napsala o něm knihu „Adolf Loos – Privátní portrét“, která přibližuje osobnost jednoho z největších tvůrců moderní architektury. Klára byla Židovka a stala se obětí holocaustu. V roce 1943 zahynula ve věku 38 let v koncentračním táboře v Rize.

Osud Kláry zpracovala novinářka a fotografka Wolftraud de Concini (1940), která žije v Itálii, ale pochází z Čech. Kvůli německému původu musela v rámci poválečného odsunu v roce 1945 s rodiči opustit domov. Wolftraud de Concini je společensky a kulturně velmi aktivní. Spolupracuje se sdružením Ackermann-Gemainde, které založili němečtí křesťané původem ze Sudet se snahou dokázat, že i mezi sudetskými Němci byli lidé, kteří se dokázali statečně vzepřít režimu a zaplatili za to životem. Wolftraud de Concini zpracovala např. příběhy kněží, řeholnic i laiků z řad sudetono-

německých křesťanů, kteří se stali obětmi nacismu, proti němuž se postavili. Tato německo-italská spisovatelka byla v r. 2015 vybrána jako dopisovatelka v rámci projektu „Plzeň – evropské město kultury“. Strávila v Plzni několik měsíců, kdy studovala a dokumentovala his-

torické realie, mimo jiné i osud Kláry Beckové Loosové.

V prosinci 2017 oslovila Wolftraud de Concini zlínskou sochařku Otilii Demelovou Šuterovou, s níž již dříve navázala korespondenční kontakt, s dotazem, zdali by se ujala ilustrování její knížky o Kláře Beckové Loosové. Ačkoliv těžiště tvorby Otilie Demelové spočívá v práci sochařské, v posledních letech se věnuje také kresbě a malbě. Tato výzva byla pro umělkyni nečekaná: „V čase končícího roku 2017 jsem se jako vždy neubránila určitému bilancování včetně otázky, zda už všechno bylo výtvarnou řečí vysloveno. Vtom mě kontaktovala Traudi, které jsem e-mailem poslala vánoční přání se dvěma naskenovanými perokresbami, aby nebylo jen slovně strohé, navíc v mé nedokonalé němčině. Ještě téhož dne mi od ní přišla prosba o doplnění její knihy pěti až šesti ilustracemi. Pro mě to byla velká radost a zároveň i zásadní otázka, jak pojmout téma o osobnosti mně neznámé, a to

ve velmi limitovaném čase pro vytvoření a zaslání kreseb.

Tak jsem se beze spánku nejen z rozrušení ponořila do nelehkého tématu, abych formou mně vlastní – perokresbami – vyjádřila v šesti

motivech souvislosti s životem Kláry. Díky tabletu jsem je nafotila a odeslala. A pak s napětím čekala, zda

► Akad. sochařka Otilie Demelová Šuterová ve svém ateliéru. Foto: archiv

jsou v souladu s představou autorky knihy. Když mi obratem přišlo: „Danke! Fantastisch!“, pocítila jsem radost i úlevu nad splněným úkolem. Není to ale pocit ‘osobní’, je to dík někam mimo mne. Nutno však dodat: Samozřejmě někde hluboko má člověk zasunuty informace i vlastní vzpomínky týkající se hrůz války. Přesto ještě dále doznívá otázka proč?”

Otilie Demelová Šuterová

Narodila se 31. července 1940 v Kroměříži. Vystudovala Střední umělecko-průmyslovou školu v Uherském Hradišti – obor keramika u profesora Stanislava Mikuláščíka – a Vysokou školu umělecko-průmyslovou v Praze. Uzavřela sňatek se studentem, později akademickým sochařem, Aloisem Šuterou (1933-1983). Roku 1974 odešli z Prahy na Moravu – do okrajové části Zlína Lhotky. V roce 1980 manželé pro tuto malou obec formou daru vytvořili fontánu, kdy Alois Šutera přišel s touto ideou a navrhl celkový koncept ve spolupráci rovněž s manželí – architektky Jungwirovými. Otilie ztvárnila plastiku matky s dítětem nazvanou Radost. „Spoluobčané se vzácným způsobem podíleli na realizaci výkopů, šalování, betonování a dalších zednických pracích,“ vzpomíná autorka.

Otilie Demelová Šuterová ovdověla v roce 1983, kdy její manžel náhle zemřel ve věku nedožitých 50 let. Plně se soustředila na svou sochařskou činnost, a to jak na realizace pro architekturu, tak i na volnou komorní sochařskou tvor-

bu. Paralelně se také věnuje svébytným perokresbám a stále častěji i malbě.

V našem regionu se s jejími sochařskými díly setkáváme v Otrokovicích (reliéf sv. Vojtěcha v novém kostele), v Kroměříži (plastika Přesvědčení pro památník PTP před bývalým okresním úřadem nebo reliéf Proměny u rehabilitačního střediska), v Bojkovicích (reliéf Prorůstání před vchodem do smuteční síně), v Jasenné (reliéf Odloučení ve smuteční síni), ve Lhotě (reliéf Obdarování nad svatostánkem v kostele sv. Anny), v Uherském Hradišti (nedávno restaurovaná plastika lékařky s dítětem) a na mnoha dalších místech i jinde v ČR a na Slovensku. Vytvořila i pamětní desku s reliéfním portrétem Matky Terezy umístěnou na fasádě domské fary u sv. Václava v Olomouci. Takřka všechny její sochařské práce jsou provedeny v poštorenském keramickém materiálu. Ačkoliv architekt Adolf Loos není svým působením bezprostředně spjat se Zlínským krajem, a jeho funkcionalistické stavby jsou k vidění zejména ve Vídni, v Paříži, v Praze, v Brně či v Plzni, lze předpokládat, že se svým přítelem – profesorem architektury Janem Kotěrou, který vtiskl podobu vile Tomáše Bati i baťovským domkům ve Zlíně, často ve Vídni společně diskutovali právě o architektuře Zlína. To je nezpochybnitelná vlastnost umění živeného inspirací: jako duch vane napříč časem a nezná hranic.

**Helena Mráčková,
Jiří Severin**

**Knihu ilustrovala
sochařka
a malířka žijící
v okrajové části
Zlína – Lhotce**

Potkal se s Leninem

O traplickém rodákovi, knězi Františku Sátorovi, pochovaném na Velehradě, jsme už psali. F. Satora měl veliký vliv na utváření osobnosti pozdějšího prezidenta. On to byl, kdo ho z kovárny odvedl na gymnázium, probudil v něm city k českému národu, bavil se s chlapcem o hříchu, vině i pochybnostech ve víře.

Ku stáru Masaryk vzpomínající na kněze Sátoru sděloval: „V pozdních letech přemýšlím v dialektu mého rodného Slovácka.“

O generaci později žil další ze Sátorů, také František. Byli s Masarykovým Sátorou vzdálení příbuzní. „Všichni Sátorové byli kováři, rozsetí na dědinách moravského Slovácka. Páter Franc, který měl veliký vliv v životě T.G.M., byl prvním studentem z naší tradiční kovářské rodiny. Já jsem se stal druhým. Můj otec předseda Společenství kovářů psal T.G.M blahopřejný telegram, děkoval mu jak správně 'ukoval' novou republiku.“

F. Satora byl velmi činný v odboji, ale dosáhl také vysokého profesního postavení. Byl jedním z ředitelů Škodových závodů. Za druhé světové války se pravidelně setkával s bývalým ministrem F. Chvalkovským. U něj měl možnost nahlédnout do dopisů Hácho- vých psaných Hitlerovi. V pamětech tvrdí, že „Hácha se choval velmi udatně. Jestliže se historici jednou dostanou k těmto materiálům, dojdou k jinému hodnocení Háchy, než se dodnes bere za bernou minci. To, co si dovolil Hácha v dopisech Hitlerovi, si nedovolil v Německu nikdo. Kdyby si dovolil Gottwald něco podobného napsat do Kremlu, nezůstal

by na svém místě ani hodinu. Hácha si svého konce nezasloužil!“

Dále pokračuje ve svých vzpomínkách téměř kuriozním konstatováním: „V letech 1914-1915 jsem jako mladý asistent působil na technice. Žil jsem v Curychu, tam jsem se setkával s Leninem. Lenin tam přečkával válku jako ruský exulant. V kavárně PAN jsme hrávali šachy. Moc toho neuměl, a proto raději kibicoval. Diskutovat se s ním mnoho nedalo, pro jeho cynické názory. Přepadávání a loupení kavkazských bank Džugašvilim (Stalin) plně schvaloval. Protože šlo o loupení uloupeného. To prý je a zůstane v bolševickém programu. Náš malý český národ je v podstatě proletářský, nemáme svoji šlechtu, měli bychom zanechat hejslovanění, vytvořit jednotu s německým socialismem, revolučního ladění. Měli bychom přijat němčinu jako hlavní jazyk. Souhlasí s Bismarkovým výrokem, že kdo chce ovládnout Evropu, musí ovládnout Čechy. Pánem musí být ale socialismus.

Jiří Severin,

čerpáno z materiálů

nakladatelství Konfrontation, Curych

ŠKOLY SE SPOJILY K OSLAVĚ 100. VÝROČÍ REPUBLIKY

V březnu se ve zlínském kulturním institutu Alternativa uskutečnila výstava výtvarných prací žáků čtyř základních uměleckých škol z obou stran československé hranice. Byl tak zahájen celoroční projekt „Stále spolu“, iniciativa zlínské ZUŠ Morava, pořádaná ve spolupráci s partnerskými „zuškami“ na Slovensku (v Bojnici, v Rajci a v Brezové pod Bradlom). Projekt k 100.

výročí vzniku společného státu Čechů a Slováků vzešel z několikaleté přátelské spolupráce těchto škol a zahrnuje několik kulturních akcí. Ty vyvrcholí 28. 10. koncertem u mohyly Milana Rastislava Štefánika na Bradle, kde vystoupí 150 dětí. V prosinci pak bude Městské divadlo ve Zlíně hostit tanečně hudební pořad těchto spolupracujících škol.

/hm/

zamyšlení na konec

O SLIVOVICI

Pomalů skončil v našem kraji čas pálení. Josef Holcman nedávno tvrdil, že nejlepší je dát si víno, to je umělecké dílo. Kdysi Italové vyráběli víno Rufino, ale byla to všechno chemie, hroznů ani kapka. Rakušáci byli potrestáni, protože víno množili pomocí fridexu.

To Jožka neměl jistě na mysli. Jeho víno a víno většiny našich poctivých vinařů je opravdové umění.

Pak ale je slivovice – poctivé lidové řemeslo. A jeho nejlepší producenti by měli dostávat titul Nositel tradice lidového řemesla.

Podle spisku „Výroba slivovice pro hospodáře a výrobitele lihovin, jak nejvhodnější

způsobem vyrábět lze slivovici“ byla slivovice první „vyráběna“ v klášteře pod pohořím Fruška gora ve Slavonii. Spis jest návodem pro lihopalníky Čech a Moravy jak na základě mnohaleté „praxe“ zužítkovati bohatství, které našemu lidu nabízí peckovité ovoce. Vydán jest L.P. 1885.

Slivovice se u nás objevila napřed na Slovácku a pak na Valašsku.

O slávě vína v našem kraji svědčí i řada písniček. Z toho má Jožka Holcman oprávněnou radost. Ale co slivovice?

Lepší pohár slivovice jak na hrobě čtyři svíce. Až nebude slivovice, poprodáme nohavice.

Tatíčku, tatíčku, prodajte sviňu, kupme si kořalku na celú zimu.

Nasbíraj trnek, naděľaj kváska, ej abys věděla, co je to láska.

Nalej ně můj milý slivovičku, uvidíš růžičku v mojem líčku.

Slivovička to je lázeň, kdo ju pije, není blázen. Proč bychom veselí nebyli, když nám Pán Bůh přeje. Dává nám trnkovú pálenku a po smrti nebe.

Tak vidíte. Kdy se pije slivovice? Když je, praví jedno lidové moudro. No nevím, opatrně. Blahoslavení v Kristu ti, co pijú vodu čistou, je blíže pravdě.

Nejpravděpodobnější je ale: Kdo večerá kořalku, snídá vodu z oharků.

Proto doporučuji, používejme slivovici jenom jako lék.

Jiří Severin

Kompozitová okna REHAU GENE0

JARNÍ SLEVA
-37 %

Ušetříte až 76 % energií!

(při výměně starých dřevěných oken z 80. let)

- nejvyšší pevnost a stabilita okenních profilů na bázi PVC
- vynikající tepelná a zvuková izolace
- použití surovin té nejvyšší jakosti

AKCE: Ke každému oknu **vnitřní parapet ZDARMA!**

* akce platí do 30. 4. 2018

www.NEJLEVNEJSI-PARAPETY.cz

Výhradní zastoupení pro oblast Moravy

- parapety z litého mramoru: CLASSIC, PURITAMO, EXCLUSIV
- dřevotřískové parapety nejvyšší jakosti: HELOLIT, TREND
- dále nabízíme parapety: plastové, hliníkové, měděné, titanizinkové, pozinkované

ZAMĚŘENÍ - VÝROBA - MONTÁŽ

ZLÍN, nám. Práce 1099

(v prodejní pasáži budovy tržnice)

SUV PEUGEOT 2008

PODMANÍ SI VÁS

JEN ZA

298 000 Kč

S BOHATOU VÝBAVOU ACTIVE

MOTION & EMOTION

PEUGEOT

PEUGEOT doporučuje TOTAL PEUGEOT FINANCE Spotřeba a emise CO₂ v kombinovaném provozu: Peugeot 3,7-5,0 l/100 km, 96-121 g/km. Nabídka je platná pouze po dobu trvání akce. Cena se vztahuje k vozu 2008 ve výbavě ACTIVE a s motorizací 1.2 PureTech 82 k MANS a je včetně výkupního bonusu 10 000 Kč. * Pětiletá značková záruka se skládá z běžné dvouleté záruky a následně ze servisní smlouvy Optiway Garantie na další 3 roky / do najetí 60 000 km. Foto je pouze ilustrativní.

unicars.cz

Zlín - Malenovice

SOUTĚŽ

**europoslankyně MICHAELY ŠOJDROVÉ
k Evropskému roku kulturního dědictví 2018**

V České republice si připomeneme několik osudových mezníků, především vznik Československa. Již dnes vás mohou pozvat na výstavu a konferenci **ZROD MODERNÍHO STŘEDOEVROPANA /ROZLOMENÁ DOBA**, které se budou konat v Kroměříži a v Olomouci 19. – 21. září. Budeme si připomínat konání ústavodárného sněmu a mapovat události a kulturní vývoj před a po rozpadu Rakouska – Uherska. I lidové tradice přispěly k evropskému i ke světovému kulturnímu dědictví. Valašsko, Haná a Slovákko, které se setkávají právě v našem kraji, jsou toho důkazem.

Organizace UNESCO vede seznam světového nehmotného kulturního dědictví. V současnosti čítá 470 položek, přičemž Česká republika zde figuruje 5 záznamy. Na území Zlínského kraje nalezneme 2 slavnosti, ojedinělé a významné pro celé lidstvo. Slovákky verbuňk a průvody jízdy králů, které se konají ve Skoronicích, Vlčnově, Hluku a Kunovicích.

MICHAELA.SOJDROVA **MSOJDROVA**
WWW.SOJDROVA.CZ

Soutěžní otázka

**Kolika záznamy
je Česká republika
zastoupena v seznamu
světového nehmotného
kulturního dědictví?**

A) 2 B) 3 C) 5

Odpovědi pošlete do **15. 5. 2018**
na adresu: **info@sojdrova.cz**

První 3 vylosovaní výherci získávají
belgické pralinky a alsaské víno.
Výsledky zveřejníme na
www.sojdrova.cz.

M. Šojdrová

KDU-ČSL

**2018
EUROPEAN YEAR
OF CULTURAL
HERITAGE
#EuropeForCulture**

HLEDÁTE PRÁCI?

POJĎTE PRACOVAT PRO PRESTIŽNÍ AUTOMOBILKY
Vzhledem k rychlému růstu naší společnosti obsazujeme
víceero pozic, THP i výrobní pozice.

- ELEKTROÚDRŽBÁŘ, ELEKTRIKÁŘ
- KONTROLOR/KA KVALITY
- BRUSIČ NA KULATO/PLOCHO
- NÁSTROJAŘ
- TECHN. VEDOUcí PROJEKTU
- VEDOUcí SKLADU
- KALKULANT/KA
- PROJEKTOVÝ/Á MANAŽER/KA
- PLÁNOVAČ/KA VÝROBY
- FINANČNÍ ANALYTIK

NABÍZÍME:

- motivační systém odměňování,
- dotované stravování v závodní jídelně,
- náborový příspěvek 15 000 Kč (výrobní pozice),
- firemní akce,
- vynikající technické zázemí a další.

Strukturovaný životopis zašlete na email:

personal@skd-bojkovice.cz

nebo volejte: **+420 607 098 948.**

Více informací o nás a další volné pozice
najdete také na:

www.skd-bojkovice.cz

PRACUJTE PRO ZNAČKU

kteřá vede v automobilovém průmyslu

**Správa a údržba silnic
Zlínska, s.r.o.**

tel.: +420 577 044 220
e-mail: suszlin@suszlin.cz

- Realizace a opravy komunikací, chodníků, parkovišť a zpevněných ploch
- Pokládka a vysprávkování komunikací a ploch asfaltovými technologiemi
- Frézování živičných povrchů
- Odvodnění komunikací (příkopy, žlaby, propustky)
- Výškové úpravy uličních vpustí a poklopů šachet v komunikacích
- Realizace a opravy mostních objektů a silničního příslušenství
- Realizace a dodávka veřejného osvětlení
- Sečení travních porostů podél místních a účelových komunikací
- Čištění komunikací a ploch
- ...a další

www.suszlin.cz

Floria Jaro 2018
celostátní prodejní výstava pro zahradníky a zahrádkáře

Česká historie v květech

I. část **27.4. - 1.5.**

II. část **5.5. - 8.5.**

VÝSTAVIŠTĚ KROMĚŘÍŽ

ELMO[®] a.s.

HLEDÁME NOVÉ PRACOVNÍKY

**ELEKTROMONTÉR
STAVEBNÍ DĚLNÍK**

- ✓ NADSTANDARDNÍ PLATOVÉ OHODNOCENÍ
- ✓ NADSTANDARDNÍ PŘÍPLATKY ZA PRÁCI PŘESČAS
- ✓ PŘÍSPĚVKY NA POJIŠTĚNÍ
- ✓ FIREMNÍ BENEFITY
(příspěvek na dopravu, stravné, atd.)
- ✓ PRÁCE V JEDNOSMĚNNÉM PROVOZU
- ✓ PRÁCE NA HPP NA DOBU NEURČITOU
- ✓ NÁSTUP MOŽNÝ IHNEDE

KONTAKTUJTE NÁS:

ELMO a.s., Příluky 386, 760 01 Zlín (Průmyslová zóna)
Ing. Petra Plšková, sekretariát
e-mail: plskova@elmo.cz, mob.: 577 637 300

PREDIKO

Centrum prenatalní diagnostiky a genetiky
www.prediko.cz

- Těhotenský screening vrozených vad
- 2D a 3D ultrazvuková diagnostika
- Včasná detekce možných vrozených vad
- Genetické poradenství
- Prenatální kardiologie
- Neinvazivní prenatální testování chromozomálních aberací

Lešetín I 6966
760 01 Zlín

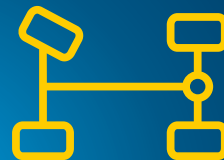

PNEUSERVIS

osobní i nákladní

3D GEOMETRIE

KLIMATIZACE

kontrola a plnění

DEZINFEKCE INTERIÉRU

VYUŽIJTE SKVĚLÝCH CEN V NAŠEM PNEUSERVISU

Slušovice, Pod Veselou 688
přímo u čtyřproudé silnice
otevřeno Po-Pá: 7-17 hod

www.pneuvranik.cz

BRILAS

**ROZZÁŘÍME
VÁM ŽIVOT!**

Omrkněte na www.brilas.cz a za internetové ceny
si přijďte vybrat na naší pobočku:

www.brilas.cz

Zlín: BRILAS, Tečovská 1052, Zlín-Malenovice / tel.: 777 44 11 44

Brno: BRILAS, Traťová 653/3 / tel.: 774 735 949

Olomouc: BRILAS, Horní náměstí 371/1
(Salmův palác, 2.patro) / tel.: 777 452 170

INNOVATIVE SENSOR TECHNOLOGY

Jsmo Innovative
Sensor Technology,
**bud'te INnovativní
s námi**

Společnost (IST) je přední světový výrobce teplotních čidel se sídlem
ve Švýcarsku. IST patří do skupiny Endress+Hauser Group – celosvětového
leadera v dodávkách měřících přístrojů a průmyslové automatizace.

Aktuálně nabízíme tyto pracovní pozice:

- R&D ENGINEER
- TECHNOLOG VÝROBY
- OPERÁTOR/KA VÝROBY

- DOVOLENÁ NAVÍC
- 13. MZDA, BONUSY,
PRÉMIE
- SICK DAYS, FLEXIPASS,
STRAVENKY
- 8HODINOVÉ SMĚNY

- SPORTOVNÍ / ZDRAVOTNÍ
PROGRAM
- FLEXIBILNÍ PRACOVNÍ
DOBA PRO THP
- ŠKOLENÍ A VZDĚLÁVÁNÍ
I VE ŠVÝCARSKU

Více informací a reference na:

www.ist-ag.com/cz

Kontakt:

Václav Olšar, e-mail: nabory@ist-ag.com, tel.: 571 115 786, 703 145 007
Innovative Sensor Technology, s.r.o., Televizní 2615, 75661 Rožnov pod Radhoštěm